

ТР Кукмара муниципаль районы
Нырты авыл җирлеге башлыгы
КАРАРЫ

29.12 2025

№ 19

**Татарстан Республикасы Кукмара
районы Нырты авыл җирлеген
2035 елга кадәр чорга су белән
тәэмин итү һәм ташландык суларны
агызу схемасын раслау турында**

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары проекты нигезендә

КАРАР БИРӨМ:

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Нырты авыл җирлеген 2035 елга кадәр чорга су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын расларга.
2. Әлеге карарны Нырты авыл җирлегенә мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга һәм «Интернет» челтәрендә Кукмара районының рәсми сайтына урнаштырырга.

Нырты авыл җирлеге башлыгы:

Т.А. Котдусов

Нырты авыл жирлеге башлыгының
2025 елның 29 декабрендә 19
номерлы карары белән
РАСЛАНГАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

КУКМАРА РАЙОНЫ НЫРТЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕН

2035 ЕЛГА КАДӘР ЧОРГА

СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

СХЕМАСЫ

1. Гомуми нигезләмәләр

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Нырты авыл жирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы – су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системасының нәтижәле һәм имин эшләвен, аны хокукый жайга салуны исәпкә алып үстерүне нигезләү буенча материаллар булган документ.

Кукмара муниципаль районы Нырты авыл жирлеген су белән тәэмин итү схемасын эшләү өчен түбәндәгеләр нигез булып:

1. «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон;
2. «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын эшләү һәм раслау кагыйдәләре» РФ Хөкүмәтенен 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы карары

Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы территориаль планлаштыру документлары һәм жирлекнең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары нигезендә эшләнә.

Су белән тәэмин итү схемасы 10 елга эшләнгән.

II. Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасының төп максатлары һәм бурычлары

- техник мөмкинлеге булганда, мондый тоташтыруны башкарырга тиешле капитал төзелеш объектын һәм оешманы су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу чөлтәрләренә тоташтыру мөмкинлеген билгеләргә;
- норматив таләпләр нигезендә су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системаларының ышанычлылыгын арттырырга;
- озак сроклы перспективада һәр кулланучыга исәпләгәндә су белән тәэмин итүгә һәм ташландык суларны агызуга чыгымнарны минимальләштерергә;
- Нырты авыл жирлегендә яшәүчеләрне су белән тәэмин итү чөлтәрләренә тоташтыру һәм жирлектә яшәүчеләрне хужалык-эчү билгеләнешендәге су белән тәэмин итү зарур булганда тәэмин итү.

1 бүлек. Жирлек буенча су белән тәэмин итү турында белешмәләр

1. Татарстан Республикасы Кукмара районы Нырты авыл жирлегенә кыскача характеристика

Нырты авыл жирлеге чиге «Территорияләр чикләрен билгеләү һәм «Кукмара муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренң статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 27-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә кабул ителде (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Нырты авыл жирлеге территориясе Кукмара районының төньяк өлешендә Татарстан Республикасы башкаласынан 170 км һәм район үзәгеннән 32 км ераклыкта урнашкан. Район һәм республика үзәкләре белән Нырты поселогы совхозынан юл челтәре Кукмара – Казан автоюллары буенча гамәлгә ашырыла. Якындагы тимер юл станциясенә кадәр – 32 км, елга пристаненә кадәр – 45 км.

Авыл жирлеге составына түбәндәгеләр керә: Нырты совхозы поселогы, Төркәш авылы, Яңа Чәбья авылы. Административ үзәге – Нырты совхозы поселогы. 2025 елның 01 гыйнварына Нырты авыл жирлегендә халык саны – 783 кеше. Авыл жирлеге чикләрендәге территория мәйданы – 3560 га. Барлык жирлекнең торак фонды 18,7 мең м.² гомуми мәйданны тәшкил итә, шул исәптән Нырты совхозы поселогында – 11,6 мең м.², Яңа Чәбья авылында – 4,8 мең м.², Яңа Чәбья авылында – 2,3 тыс. м.².

Рельефы – сөзәк-калкулыклы тигезлек. Хәзерге эрозия процесслары рельефка сизелерлек йогынты ясаган. Районның геологик төзелеше аның Рус платформасы, 2 км тирәнлектә урнашкан кристаллик фундамент кебек тектоник структурага туры килүе белән аңлатыла. Утырма токимнарның калынлыгы девон, ташкүмер һәм Пермь системалары катламнарыннан гыйбарәт. Мәйданны бер геоморфологик элемент алып тора, аз бүленгән, Геологик кисем литологиясе буенча катламнары куәтләре һәм жәелүләре буенча тигез ятмаган дүрт катламан артмый, сулы горизонт юк, үзенчәлекле грунтлар киң таралыш тапмаган. Өйрәнелгән майдан чикләрендә билгеләнгән үзенчәлекле грунтларга өемле грунтларны һәм пермь яшендәге элювиаль грунтларны кертергә кирәк. Зонада элювиаль грунтлар су бүленешләре битләрендә өемле грунтларның аз куәтле тышчасы булып таралган, күбесенчә чуар төстәге каты, ярым каты балчыктан тора, физик җилләнүгә кагылган структур элювий катламына кертелгән. Потенциаль су басу дәрәжәсе буенча территория потенциал су басу территориясенә керә. Грунтларның корыч конструкцияләргә карата коррозия активлыгы югарыдан уртачага кадәр үзгәрә. Өске карст катламы юк. Бу районда сөзәклек эрозиясе зәгыйфь һәм уртача интенсивлыкта. Туфрак катламы күбесенчә соры урман һәм кәсле - уртача көлсу туфраклардан тора. Туфрак ясаучы токимнар, нигездә, авыр балчыклардан тора. Хужалык территориясендә чокыр-сазлыклар челтәре үскән, чокырларның үсеп баручы түбәләре бар.

Климаты уртача-континенталь, кышы салкын, жэе жылы. Климатик район – 1В. Тышкы һаваның исәпләнгән температурасы – минус 32 С, ел фасыллары ачык чагыла. Норматив жил басымы – 30 кг/кв.м. Исәпләнгән кар йөкләнеше – 240 кг/кв.м. Туфрак туңуның норматив тирәнлегә – 1,7 м. Климат өчен ел фасылларының күчеш чорлары кискен алмашыну, озын салкын кыш һәм уртача жылы жэй хас. Чагыштырмача тигез, аз гына калкулыклы рельеф һәм тау киртәләренә булмавы Атлантик океаннан һава агымнарының иреккә үтеп керүенә ярдәм итә, бу исә кышның кырыслыгын киметә. Язын көньяк һәм төньяк юнәлешләрдәге жилләренә киңлеккара алмашынуы көчәя. Бу язын тотрыксыз температура режимын тудыра. Май-июнь айларында салкыннарның кабат кайтуы һәм хәтта кар явуы күзәтелә.

Жирлекнең төп табигый ресурслары булып хужалык-эчү билгеләнешендәге жир асты геотермаль сулары тора.

Нырты авыл жирлегә территориясендә 4 скважина урнашкан. Су белән тәмин итү хезмәтләрен Нырты авыл башкарма комитеты күрсәтә, алар:

- хужалык-эчү һәм авыл хужалыгын су белән тәмин итү өчен жир асты төче суларын чыгару;
- кулланучыларны су белән тәмин итү системасына тоташтыру;
- сууткәргеч челтәрләренә хезмәт күрсәтү;
- исәпләү приборларын (су үлчәү приборларын) урнаштыру, аларны пломбалау;
- су белән тәмин итү линияләрен, су жыю манараларын демонтажлау һәм монтажлау.

2. Проект карарлары.

Нырты авыл жирлеген су белән тәмин итүнең проект чишелешләре, челтәр һәм корылмаларның факттагы торышын исәпкә алып, эшләнә торган Генераль план нигезендә ихтыяжның артуы нигезендә гамәлдәге барлыкка килгән су белән тәмин итү системасы нигезендә нигезләнә.

Жирлекне су белән тәмин итү системасы үзәкләштерелгән, хужалык-эчү системасы – билгеләнеше буенча, тупик системасы – конструкциясе буенча.

Халыкка эчәрлек сыйфатлы су бирү хужалык-эчү ихтыяжларына һәм су сибүгә, житештерү предприятиеләренә технологик ихтыяжларына, янгын сүндерүгә каралган.

3. Су белән тәмин итү чыганаclarы, су белән тәмин итү схемасы Нырты авыл жирлеген үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының техник-икътисадый торышы

Су белән тәмин итү түбәндәге торак пунктларда гамәлгә ашырыла: Нырты совхоз поселогы, Төркәш авылы, Яңа Чэбья авылы.

Жирлек халкын һәм хужалыкларын су белән тәмин итүнең төп чыганагы булып 4 чишмә, 3 кое һәм 3 артезиан скважинасының жир асты сулары тора.

Нырты авыл жирлегә администрациясе түбәндәге торак пунктларны су белән тәмин итә:

Нырты совхозы поселогы – су белән тәмин итү чыганаclarы – түбәндәге адреслар буенча урнашкан 2 артезиан скважинасы: Татарстан Республикасы, Кукмара районы, 1) Нырты совхозы п., Татарстан ур.; 2) Нырты совхозы п., Бакча ур. ЭЦВ-6-10-110 насосы, скважиналар янында 15 метр биеклектәге, гомуми күләме 16 м³ булган 2 су башнясы урнаштырылган; Татарстан урамындагы скважинаның тирәнлегә – 100 м; Садовая урамындагы скважинаның тирәнлегә – 80 м.

Скважиналар тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенә торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый. Су хужалык-эчү ихтыяжлары өчен Нырты совхозы поселогында кулланыла. Суга ихтыяж елына 29236 м³ (тәүлегенә 80,1 м³) тәшkil итә.

Нырты совхозы поселогы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт. Суүткәргеч челтәренә гомуми озынлыгы 13,5 км. Төзелгән датасы – 2010 ел. 3 су алу колонкасы урнаштырылган. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-110 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Су башнясының күләме 16 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Төркәш авылы– су белән тәмин итү чыганагы – «Насыр чиймәсе» чиймәсе, ул авылдан көнчыгышка таба 500 м ераклыкта урнашкан. Су белән тәмин итү системасына су «Насыр чиймәсе»еннән керә, су система буенча Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Төркәш авылы, Үзәк урамында урнашкан су башнясына бирелә. Насос ЭЦВ-6-10-110, манара биеклегә – 15 м, гомуми күләме 16 м³.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Су өсте тигезлегенә торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый. Су Төркәш авылының хужалык-эчү ихтыяжлары өчен кулланыла. Суга ихтыяж елына 11753 м³ (тәүлегенә 32,2 м³) тәшkil итә.

Төркәш авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 63 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт. Суүткәргеч челтәренә гомуми озынлыгы 5.5 км. Төзелгән датасы – 1992 ел. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-110 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Су башнясының күләме 16 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Яңа Чәбья авылы – 1 артезиан скважинасы – Татарстан Республикасы, Кукмара районы, Яңа Чәбья авылы, Бакча ур. адресында урнашкан. Насос ЭЦВ-6-10-110. Скважина янында 15 метр биеклектәге 1 су манарасы урнаштырылган, гомуми күләме 16 м³, скважинаның тирәнлегә 70 м.

Скважина тамагы павильон белән ябылган. Санитар сак зонасының беренче поясы коймасы бар. Скважинадагы су өсте тигезлегенә торышын һәм алына торган суның күләмен күзәтү алып барылмый. Су Яңа Чәбья авылының хужалык-эчү ихтыяжлары өчен кулланыла. Суга ихтыяж елына 2905 м³ (тәүлегенә 7,96 м³) тәшkil итә.

Яңа Чәбья авылы торак фондының суүткәргеч челтәре диаметры 110 мм булган ПЭ100SDR суүткәргеч торбалар системасыннан гыйбарәт. Суүткәргеч челтәренә гомуми озынлыгы 1,5 км. Төзелгән датасы – 1992 ел. Диаметры 1000-1200 мм булган суүткәргеч коелар бут ташыннан һәм тимер-бетон божралардан ясалган. ЭНЦ6-10-110 насосының өзлексез эшләвен идарә автоматикасы тәмин итә. Су башнясының күләме 16 куб. м. Жир асты суларының сыйфаты өйрәнелгән химик состав күрсәткечләре һәм микробиологик күрсәткечләр буенча СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчә торган су» норматив таләпләренә туры килә.

Халыкны хужалык һәм эчәр су белән тәмин итү мәсьәләләре белән Нырты авыл жирлегә администрациясе шөгыйләнә. Су белән тәмин итү чыганагы булып жир асты сулары тора. Су чыгару өчен тирән сулы артезиан скважиналары, чистарту корылмалары, зарарсызландыру жайланмалары, оештырылган һәм төзек санитария зоналары булмаган каптированный чиймәләр файдаланыла.

Су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу корылмаларын модернизацияләү һәм төзү гаять түбән темплар белән башкарыла. Халыкка бирелә торган суның сыйфаты канәгатьләнерлек булмавының бер сәбәбе –суүткәргеч челтәрләрнең нык тузганлыгы. Челтәрләрнең иң нык тузганы урамдагы суүткәргеч челтәрләрнең туры килә. Күп кенә югалтулар, суүткәргеч суның агып чыгуы челтәрләрнең һәм жиһазларның нык тузуы аркасында килеп чыга.

Нырты авыл жирлегенең су белән тәмин итү системасы хужалык-эчү һәм янгынга каршы ихтияжлар өчен территорияль планлаштыру, расланган схема, жирлекнең генераль планы, «Кукмара муниципаль районының коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү» программасы нигезендә планлаштырыла. Хужалык-эчә торган су белән тәмин итү өчен жир асты сулары кулланылачак.

Хәзерге суүткәргеч челтәрләрнең һәм корылмаларының техник торышы, аларны озак вакыт файдалану сәбәпле, эчәргә яраклы сыйфатлы су эзерләү дәрәжәсен киметә. Ремонт һәм реконструкция таләп ителә. Су эчә торган су белән тәмин итүнең үзәкләштерелмәгән һәм үзәкләштерелгән системалары нормалары таләпләренә җавап бирергә тиеш.

4. Жирлек буенча үзәкләштерелмәгән һәм үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының төп проблемалары:

1. Кайбер су белән тәмин итү объектарының санитария нормаларына һәм кагыйдәләренә туры килмәвә (су белән тәмин итү системаларының гигиена нормативлары нигезендә суның тотрыклы сыйфатын тәмин итәргә мөмкинлек бирми торган санитария-техник торышы канәгатьләнерлек түгел).

2. Санитария саклау зоналары булмау, йә аларның пояслары чикләрендә тиешле режимны үтәмәү, нәтижәдә су белән тәмин итү чыганаclarына пычраткыч матдәләр һәм микроорганизмнар элэгү ихтималы аркасында аларның санитария ышанычлылыгы кими.

3. Кулланучыларга су бирә торган суүткәргечләрдә кирәкле чистарту корылмалары (зарарсызландыру жайланмалары) комплексы булмау.

4. Су чистартуның заманча технологияләре булмау.

5. Баш корылмаларның һәм челтәрләрнең бик нык искергән булуы.

6. Нырты совхозы поселогы Төркәш авылында куллану өчен ташу процессында суның күп югалтуы күзәтелә.

Нырты авыл жирлеге торак пунктларын су белән гарантияле тәмин итү өчен, тулысынча төзекләндерелгәндә (һәр йорт, жәмәгать биналары һәм коммуналь билгеләнештәге биналар эчендә суүткәргеч челтәрләр урнаштыру) киләчәктә искә алырга кирәк:

1. хәзерге вакытта авария хәлендә булган тирән су скважиналарын, технологик жиһазларны алыштырып һәм оголовкны ремонтлап, капитал ремонтлау, кайбер чараларны башкарырга: насосны һәм тирә-як торбаларны сүтәргә, ике тәүлек давамында эрлифт белән су үткәргәргә;

2. жирлекнең барлык торак пунктлары территориясендә гамәлдәге суүткәргеч челтәрне үстерү Ø110÷63мм;

3. гамәлдәге челтәрләрне этаплап реконструкцияләү.

Суүткәргеч челтәрне Ø110÷63 мм киләчәккә ПЭ100 SDR17 ГОСТ 18599-2001 полиэтилен торбалардан планлаштырырга кирәк.

Биналарга керү юлларында су үлчәү узеллары жайланмасын СНИП 2.04.01-85* нең «Биналарның эчке суүткәргече һәм канализациясе» 11 бүлегенә нигезендә проектларга.

Су чыгымнарын исәпкә алу өчен, эчке суүткәргеч белән жиһазландырылган һәр бинада су үлчәү узеллары урнаштыру тәкъдим ителә.

Шулай ук гамәлдәге һәр скважинаны су үлчәү узелы белән тәмин итү планлаштырыла.

Сууткэргеч корылмаларында СНИП 2.04.02-84 һәм СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә санитар саклау зонасы булырга тиеш.

5. Су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары.

Санитар саклау зоналары барлык су чыганаclarында һәм хужалык-эчү билгеләнешендәге сууткэргечләрдә аларның санитар-эпидемиологик ышанычлылыгын тәмин итү максатларында каралырга тиеш.

Су белән тәмин итү чыганаclarын пычранудан саклау максатларында «Су белән тәмин итү чыганаclarын һәм эчэргә яраклы сууткэргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә өч поястан торган санитар саклау зоналары оештыру күздә тотыла:

Санитар саклау зоналарының беренче поясына скважина тирәсендәге 30 – 50 м радиустагы территория кертелә. Беренче пояс территориясә киртәләнә һәм төзекләндерелә, баш корылмаларда эшләмәүчә затларга керү тыела.

Икенче һәм өченче чикләү режимнарының санитария саклау зоналары поясы. Икенче һәм өченче пояслар зонасына махсус эзләнүләр нигезендә «Су белән тәмин итү чыганаclarын һәм эчэргә яраклы сууткэргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә су алуны ышанычлы санитар яклауны тәмин итә торган территорияләр кертелә. Икенче һәм өченче пояслар территориясендә чикләнгән санитария режимы урнаштырыла.

6. Су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системаларын үстерү юнәлешләре;

Үсешнең төп юнәлешләре:

1. Су белән тәмин итүнең ышанычлылыгын һәм өзлексезлеген арттыру.
2. Житештерүчән булмаган су югалтуларның кимүе.
3. Объектларның санитар-эпидемиологик таләпләргә туры килүен тәмин итү.
4. Перспектив ихтыяжны тәмин итү өчен, челтәрләрне үстерү.

Төп бурычлар: тузган сууткэргеч челтәрләрен Ø110÷63 мм, ПЭ100) этаплап реконструкцияләү һәм алыштыру, жиһазларны алыштырып, скважиналарны капитал ремонтлау, санитар саклау зоналарын төзү һәм суны исәпкә алу узеллары белән жиһазлау.

7. Кайнар, эчэргә яраклы, техник су белән тәмин итү һәм куллану балансы;

Жирлекне су белән тәмин итү системасы халыкны хужалык-эчү ихтыяжлары өчен салкын су белән генә тәмин итә. Кайнар су белән тәмин итү йортларда индивидуаль рәвештә башкарыла, техник су белән тәмин итү (су сибү, янгын сүндерү) шул ук системадан тәмин ителә.

- **Су бирү (су белән тәмин итү):** Су бирүнең гомуми тәүлеклек күләме халык саныннан (763 кеше) һәм су куллану нормативыннан чыгып бәяләнә. Гамәлдәге скважиналарның агымдагы һәм перспективалы ихтыяжларны каплау өчен суммар дебиты житәрлек.
- **Куллану:** Суның төп күләме (якынча 95-98%) халык тарафыннан хужалык-эчү ихтыяжларына тотыла. Аз гына күләме йорт яны кишәрлекләренә су сибү һәм янгын куркынычсызлыгын (башняларда янгынга каршы су запасы) тәмин итү өчен кулланыла. Бирелә торган суның шактый өлеше (бәяләнүләр буенча 30-40% ка кадәр) югары дәрәжәдә тузганлык аркасында челтәрләрдә югала.
- **Баланс:** Киләчәктә, агып чыгуларны бетергәннән соң, су бирү күләме перспективалы үсешне һәм сәгәтлек тигезсезлек коэффициентын исәпкә алып, халыкның факттагы куллануы белән корреляцияләнәчәк.

8. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр;

1. **Реконструкцияләү һәм модернизацияләү:** Яңа Чабья в.д. һәм Төркәш авылында булган артезиан скважиналарына капитал ремонт ясау (иске жиһазларны сүтү, насосларны суырту, алмаштыру, башлыкларны ремонтлау).
2. **Челтәрләрне реконструкцияләү:** Төркәш авылында, Нырты совхозы поселогында тузган суүткәргеч челтәрләрне ПЭ100 SDR17 торбаларына тапшырып алыштыру.
3. **Яңа төзелеш:** Торак пунктларның бөтен территориясен колачлау челтәрен үстерү.
4. **Төзекләндерү:** Барлык скважиналарның санитар саклау проект зоналарын төзү, һәр скважинаны һәм эчке суүткәргечле һәр бинаны су үлчәү узеллары белән жиһазлау.

9. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча Чараларның экологик аспектлар;

Чараларга табигатьне саклау һәм мохитне яхшырту характеры хас:

1. Су югалтуларны киметү жир асты су ресурсларыннан нәтижәле файдалануга китерә.
2. Санитар саклау зонасын төзекләндерү һәм скважиналарны ремонтлау сулы горизонтларның потенциалы пычрануын булдырмый кала.
3. Заманча полиэтилен торбалар куллану системаның герметиклыгын арттыра, челтәрдәге суның пычрану һәм пычраткыч матдәләрнең грунтка үтеп керү куркынычын киметә.
4. Эшләр башкару чорында туфрак катламын саклау, эрозияне булдырмау һәм төзелеш чүп-чарын утильләштерү буенча чаралар күрергә кирәк.

10. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капитал салулар күләмнәрен бәяләү;

Капитал салулар күләме эшләнгән проект-смета документлары нигезендә төгәлләштерелергә тиеш. Алдан бәяләү чыгымнарны үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- 3 скважинага капитал ремонт ясау.
 - Берничә чакрымга сузылган суүткәргеч челтәрләрне реконструкцияләү һәм яңаны төзү.
 - Су үлчәү узелларын төзү һәм санитар саклау зонасын төзекләндерү.
- Финанслауның планлаштырыла торган төп чыганагы булып, «Чиста су» федераль һәм республика программалары акчалары тора.

11. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү күрсәткечләренен планлы күрсәткечләре;

Схеманы гамәлгә ашыру чорына (10 ел) планлы күрсәткечләр үз эченә түбәндәгеләрне ала:

1. Челтәрләрнең тузуын 30 % тан да артык булмаган дәрәжәгә кадәр киметү.
2. Транспортировка вакытында су югалтуны 10-15% ка кадәр киметү.
3. Үзәкләштерелгән система гамәлдә булган зонада яшәүче 100 % халыкны сыйфатлы эчәр су белән тәмин итү.
4. Барлык гамәлдәге чыганаclarның санитар саклау зонасын төзекләндерү.
5. Суны исәпкә алу объектларын 100 % жиһазландыру.
6. Су белән тәмин итү системасының ышанычлылыгын норматив күрсәткечләргә кадәр күтәрү.

12. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлегә (алар ачыкланган очракта) һәм аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле оешмалар исемлегә.

Нырты авыл жирлегә территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасының хужасыз объектлары ачыкланмады. Барлык объектлар (3 скважина, 4 су башнясы, суүткәргеч челтәрләр) аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле Нырты авыл жирлегә башкарма комитеты милкендә һәм балансында тора.